

Valtion taideteostoimikunta

Palkintolautakunta

Taidekilpailu Rajavartiolaitoksen sotilaskodin uudisrakennukseen, Imatran Immola, 2022

Aika: Ma 16.5.2022 klo 10:00-15:40

Paikka: OPH-talo, Kokoustila Kuha, Hakaniemenranta 6, Helsinki

Läsnä: Valtion taideteostoimikunta
Henri Terho, puheenjohtaja
Jari Auer (TEAMS)
Liisa Kantanen
Paavo Paunu
Ari Pelkonen
Kirsti Saarikorpi
Nora Tapper

Eija Aarnio, palkintolautakunnan sihteeri
Heli Ahmio, kilpailun yhdyshenkilö

Asiantuntijoina klo 12:00-14:00

Rakennuttajapäällikkö Riku Avikainen (Senaatti-kiinteistöt); pääsuunnittelija Risto Tulonen ja sisustusarkkitehti Ville Jokela (arkkitehtitoimisto Arkviiri Oy); Jani Anttila, Jouni Jyräs, Ville Kuusisto, Jukka Lukkari, Teijo Nuorivuori ja Jyri Tiainen (Rajavartiolaitos) (TEAMS)

1. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2. Kilpailusääntöjen ja kilpailuohjelman tarkastaminen
Todettiin, että kilpailu oli yleinen, kaikille avoin taidekilpailu, jonka valtion taideteostoimikunta järjesti yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Palkintolautakuntana toimi valtion taideteostoimikunta. Kilpailuasiakirjat olivat ladattavissa to 10.2.2022 alkaen valtion taideteostoimikunnan verkkosivuilta ja kilpailu päättyi ti 26.4.2022. Kilpailukielet olivat suomi, ruotsi ja englanti.

3. Ehdotusten kirjaaminen
Kirjattiin määräaikaan saapuneiksi 63 kilpailuehdotusta seuraavilta nimimerkeiltä (ks. liite 1).

4. Kilpailuehtojen täyttäminen ja mahdollinen hylkääminen
Todettiin, että 62 ehdotusta täyttivät kilpailuohjelmassa asetetut vaatimukset. Ehdotus nro 014 hylätään, koska siinä oli näkyvillä kilpailijan yhteystiedot. Todettiin myös, että yksi kilpailija oli laittanut viestiä kilpailun yhdyshenkilölle pe 29.5., että hän oli lähettänyt ehdotuksensa hyvissä ajoin, minkä pystyi myös todistamaan, mutta ehdotus oli lähetetty virheelliseen osoitteeseen. Kilpailuajan ulkopuolella saapunutta ehdotusta ei voida ottaa käsittelyyn.

5. Yleisarvostelu
Kilpailun tavoitteena on löytää ideoita toteutettavasta teoksesta Rajavartiolaitoksen sotilaskodin uudisrakennuksen yhteydessä olevalle piha-alueen kivetykselle, Immola, Niskapietiläntie 32 F, 55900 Imatra. Teosehdotukseen voi kuulua myös muualle ulkotilaan sijoitettavia teoskokonaisuuteen liittyviä yksittäisiä osia. Teos voi olla paikkasidonnainen ja pysyväisluonteinen. Se voi olla myös orgaaninen, luonnonprosessien mukaisesti muuttuva teos. Teokselle tulee määritellä elinkaari. Tavoitteena on luoda teoksen kautta piha-alueelle omaa identiteettiä ja yhtenäisyyttä. Teosehdotuksissa tulee ottaa huomioon kilpailukohteen erityislaatuus.

Toteutettavaksi voidaan valita yksi tai useampi teos. Teos tulee olla vaivattomasti ylläpidettävissä ja elinkaarikustannusten olla kohtuullisia. Arvostelussa kiinnitetään erityisesti huomiota ehdotusten taiteelliseen laatuun sekä toteutus- ja kehityskelpoisuuteen. Luonnoksia arvioidaan teosmateriaalien ja tuotannon ekologisten vaikutusten ja kestäväen kehityksen näkökulmasta.

Palkintolautakunta totesi, että kilpailu oli hyväntasoinen. Kilpailuehdotuksissa oli otettu huomioon kilpailukohteen erityislaatuisuus ja rakennuksen arkkitehtuuri. Monissa ehdotuksissa pyrittiin joko estetisoimaan ympäristöä tai jatkokehittämään rajavartiolaitoksen toimintaan liittyviä visuaalisia elementtejä. Monissa ehdotuksissa oli mietitty teoksen ekologista elinkaarta. Useat ehdotukset edustivat perinteistä, ammattimaista kuvanveistotaidetta.

Kilpailijoilla oli oikeus pyytää kilpailuja koskevia selvityksiä ja lisätietoja. Tarkentavassa kysymyksessä tiedusteltiin kilpailuohjelmassa olleesta rakennuksen piha-alueen kuvasta ja kilpailun teknisestä liitteestä. Varmistettiin, että alkuperäisessä suunnitelmassa (pihapiirustus) kivetyllä alueella olevaa pollarivalaisinta ja koivua ei tule, jos taideteos toteutetaan ko. alueelle.

6. Voittajista päättäminen ja yläluokan arvioinnit

Teosehdotuksista valittiin yläluokkaan seuraavat viisi kilpailuehdotusta, joista merkittiin seuraavat arvioinnit:

002 TULI, ILMA, MAA

Ehdotus käyttää klassisen veistosmateriaalin, pronssin ominaisuuksia oivaltavasti huomioiden arkkitehtonisen kokonaisuuden ja pihapiirin. Teos etsii muotonsa ja sisältönsä peruselementeistä, tulesta, ilmasta ja maasta. Kekseliäästi, kuin pallon ympärille kiinnittynyt vaippa hulmuu ilmavirrassa. Pyöreäksi muodoksi hahmottuva objekti käyttää visuaalisesti hyväkseen sekä pronssin patinoimaa ulkopinnan tummuutta, että sisäpuolelle jätettyä kiiltäväksi käsiteltyä sisusta. Hämärään ja pimeään aikaan teoksen sisään, suojaan sijoitettu LED-valo luo eri vuorokauden ajat huomioivan uuden kokemuksen.

013 Vyöhyke

Cor-Ten-teräksisen teoksen suorakulmaista muotoa rikkovat reunoilla kaartuvat kiehisten kaltaiset lastut. Kehikkomainen rakennelma muistuttaa riemukaarta, porttia, joka avaa tilaa kumpaankin suuntaan. 5 x 5 m kehikko rajaa ja nostaa esille rakennuksen modernia arkkitehtuuria, tai katsottaessa toiseen suuntaan, ympäröivää luontoa ja ympäristöä. Teoksen voi katsoa pelaavan mennyttä aikaa tai tulevaa. Lastut tuovat hauskaasti mieleen tulentelemisen ja ensimmäisiä rajoja merkitsevät merkkituloet. Kiehtovan teoksesta tekee massan suorapiirteinen raskaus ja yksityiskohdissa muutokielen koristeellisuus.

026 OIVALLUS

Abstrakti, kolmiulotteinen veistos ottaa huomioon ympäristönsä osaksi teoskokonaisuutta. Haponkestävä teräspinta heijastaa peilimäisesti ympäröivää tilaa tuoden näin teoksen katsojan osaksi teosta. Teoskokonaisuus koostuu useista toisiinsa ketjumaisesti kiinnittyvistä, eri kokoisista palloista. Pallon koosta riippuen myös heijastuskuvan koko joko suurenee tai pienenee. Visuaalisena lopputuloksena syntyy sarjallinen kuva. Teos viittaakin pop-taiteen ja sarjakuvan maailmaan. Puhekupla on sarjakuvissa visuaalinen ilmaisu ihmisen tai muun olennon puheelle. Tässä tapauksessa taiteilija jättää tilan täyttämisen katsojan ajatuksille ja oivalluksille.

038 HARMAA ALUE (nimim. SN204)

Ehdotuksessa on käytetty onnistuneesti hyväksi optista ilmiötä, jossa kahden värillisen lasin väliin jäävä alue muuntuu kolmanneksi väriksi, tässä tapauksessa harmaaksi alueeksi. Teos tutkii rajan käsitettä abstraktion keinoin. Harmaa saadaan syntyään magentan ja syaanivärin kumotessa toisensa. Teosta kiertäessä katsoja voi nauttia erilaisista syntyvistä värikombinaatioista ja muodoista, myös suhteessa arkkitehtuuriin. Teoksen harmaita alueita voi kuvailla myös eräänlaisiksi välitiloiksi, kahden värielementin kumotessa toisensa ja yhdistyessä.

055 RAJAPYYKIT

Teosehdotus levittäytyy vapaissa muodostelmissa eri puolille rakennuksen pihapiiriä. Teoksen tolpat muistuttavat maalattuja rajapyykkejä. Värien yhdistelmissä on käytetty kaikkien maailman valtioiden lippujen pääasiallisia värejä. Osin tolppien värytyksessä on viittauksia myös tunnistettaviin lippuihin. Taiteilija on pohtinut teoksessaan rajoihin liittyviä erilaisia sopimuksiin tai rajakäytäntöihin liittyviä merkityksiä, joka tuntuu erityisesti tässä ajassa tärkeiltä ja kiinnostavilta.

1. sijalle tulee nro 038, HARMAA ALUE (nimim. SN204), palkinto: 7 000 euroa.
2. sijalle tulee nro 013, Vyöhyke, palkinto: 4 000 euroa.
3. sijalle tulee nro 026, OIVALLUS, palkinto: 3 000 euroa.

Tunnustuspalkinnon saajat, kumpikin 500 euroa

nro 002, TULI, ILMA, MAA
nro 055, RAJAPYYKIT

Palkinnot ovat verovapaita.
Kunniamainintoja ei jaettu.

7. Palkittujen ehdotusten toteuttaminen

Päätettiin, että lähdetään neuvottelemaan 1. palkintosijalle tulleen ehdotuksen jatkokehittämisestä ja toteutuksesta. Toteutettavan teoksen toteutuskustannuksiin on varattu yhteensä enintään 100 000 euroa (alv 0%) sisältäen taiteilijapalkkiot, teoksen materiaali- ja toteutuskustannukset sekä asennuskulut. Teoksen perustusten tekemiselle ja valaistukselle tarvittavia kuluja ei tarvitse huomioida kustannuksissa.

8. Ehdotusten taiteilijoiden nimeäminen

Palkintoja saaneiden ehdotusten taiteilijoiden nimeäminen:

1. sija nro 038, HARMAA ALUE (nim. SN204), taiteilijat: Pekka Niittyvirta ja Jari Silomäki
2. sija nro 013, Vyöhyke, taiteilija: Jani Rättyä
3. sija nro 026, OIVALLUS, taiteilija: Kimmo Schroderus

Tunnustuspalkinnon saaneet:

nro 002, TULI, ILMA, MAA, taiteilija: Riitta Huttunen
nro 055, RAJAPYYKIT, taiteilija: Otto Karvonen

9. Tulosten julkistaminen ja online-näyttelystä päättäminen

Kilpailun tulokset julkistetaan ti 24.5.2022 valtion taideteostoimikunnan verkkosivuilla. Palkitut ja kunniamaininnan saaneet kilpailutyöt sekä arvostelupöytäkirja ovat katsottavissa 24.5.2022-24.11.2022 kilpailun internetsivulla www.valtiontaideteostoimikunta.fi/immola-taidekilpailu. Palkitse mattomien ehdotusten aineisto tekijätietoineen tuhotaan kuuden kuukauden päästä kilpailun ratkaisusta.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ma 16.5.2022 klo 15:40.

Vakuudeksi

Puheenjohtaja

Henri Terho

Kilpailun sihteeri

Eija Aarnio

Jari Auer

Liisa Kantanen

Paavo Paunu

Ari Pelkonen

Kirsti Saarikorpi

Nora Tapper